

‘Wij zijn natuur’

De rol van mens-natuur relaties in natuurbehoud

Riyan van den Born

Associate Professor socio-
ecological interactions
Director Centre Connecting
Humans & Nature
Radboud Universiteit

Radboud Universiteit

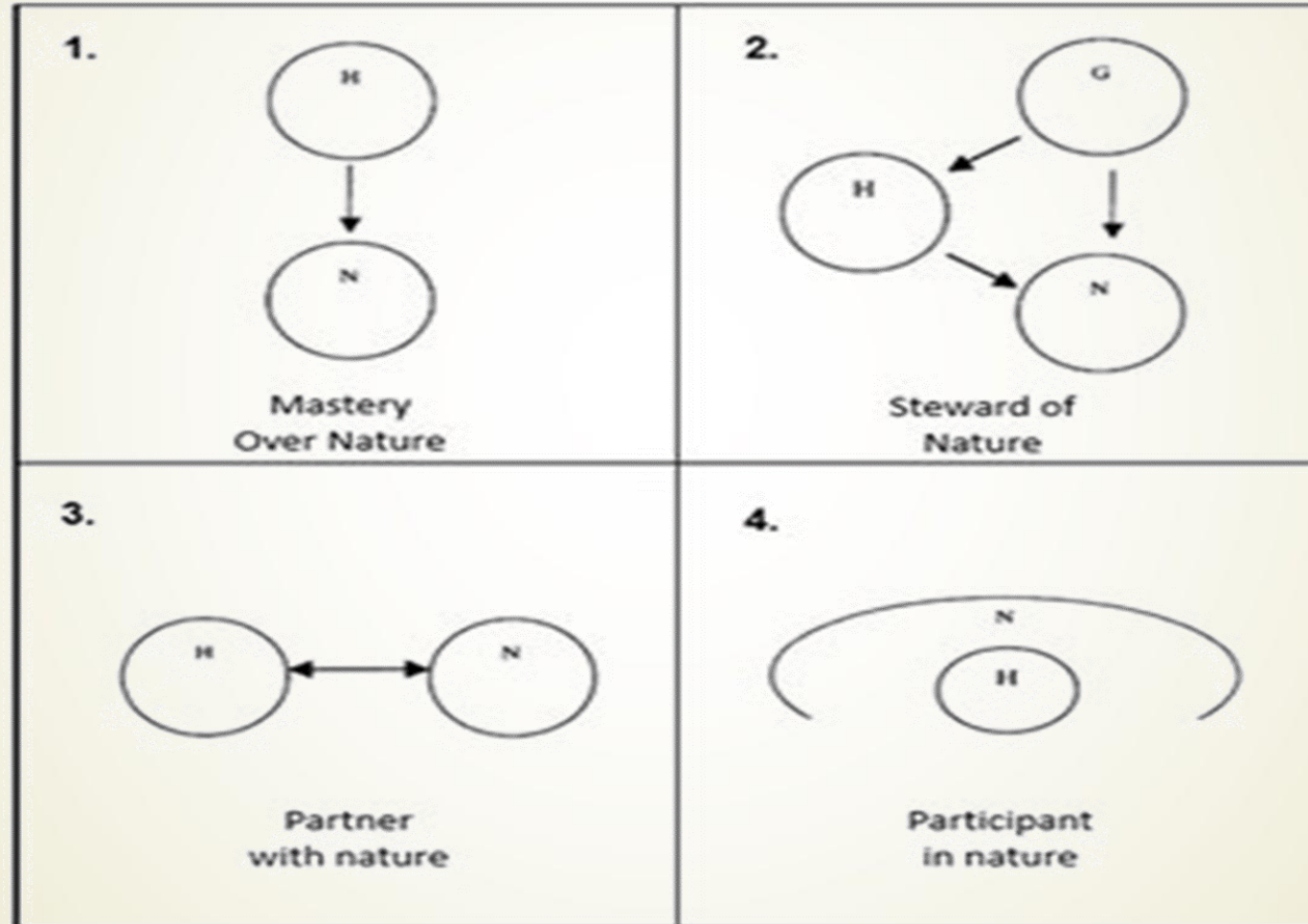

Centre Connecting

HCN

Humans and Nature

Mens-Natuur relaties

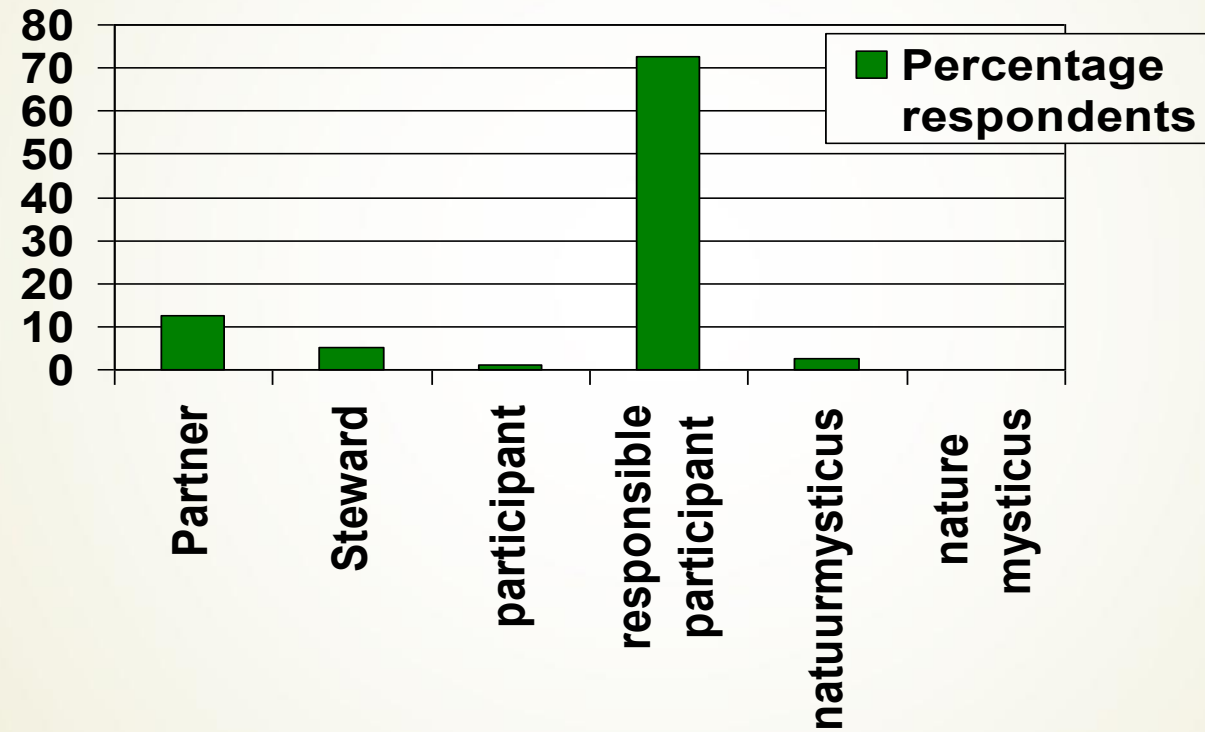

Eerste studie

- De mens staat boven de natuur en mag er mee doen wat ze wil
- De mens staat boven de natuur en is verantwoordelijk om er voor te zorgen
- Mens en natuur zijn gelijk en de mens hoeft niet veel voor de natuur te zorgen
- Mens en natuur zijn gelijk en daarom moet de mens voor de natuur zorgen
- Mensen zijn onderdeel van de natuur, en zijn er niet verantwoordelijk voor
- Mensen zijn onderdeel van de natuur en zijn er dus verantwoordelijk voor
- De mens is een nietig onderdeel van de natuur en hebben geen echte invloed op de natuur

Studie 1

Volgende HaN studies

- Meer geavanceerde methoden
- Meerdere surveys en interviews in Nederland
- We vinden steeds hetzelfde resultaat;

**De mens als onderdeel van de natuur en
verantwoordelijk om ervoor te zorgen**

Heers

Resultaten interviews

Heerser over de natuur: massale afwijzing

‘de mens zou niet boven de natuur moeten staan’;

‘arrogantie’; ‘het willen controleren van natuur is het vernietigen van natuur’

Partner met natuur: afgewezen op praktische redenen, niet op morele gronden.

‘mensen zullen de natuur altijd domineren’; ‘natuur geeft ons veel (...) maar wat geven we terug?’ ; natuur kan niet spreken; ‘we kunnen niet weten wat de natuur wil’.

Rentmeesterschap

Positief over verantwoordelijkheid:

- *'Omdat mensen meer mogelijkheden hebben dan natuur, kunnen we dingen vernietigen, en ik denk dat dat verantwoordelijkheid met zich mee brengt'*

Positief over volgende generaties argument:

- *'We moeten zorgen voor de kinderen van onze kinderen'*

Maar wederom: mensen staan niet boven de natuur.

Participant in natuur: ja, mens als onderdeel van de natuur, voornamelijk fysiek, soms meer spiritueel.

'We zijn onderdeel van de natuur (...) we staan bovenaan de voedselketen'

Mens-natuur relaties in Nederland

- De mens staat niet boven de natuur!
- Mensen als verantwoordelijk voor natuur!
- Mensen als onderdeel van de natuur!

Conclusies:

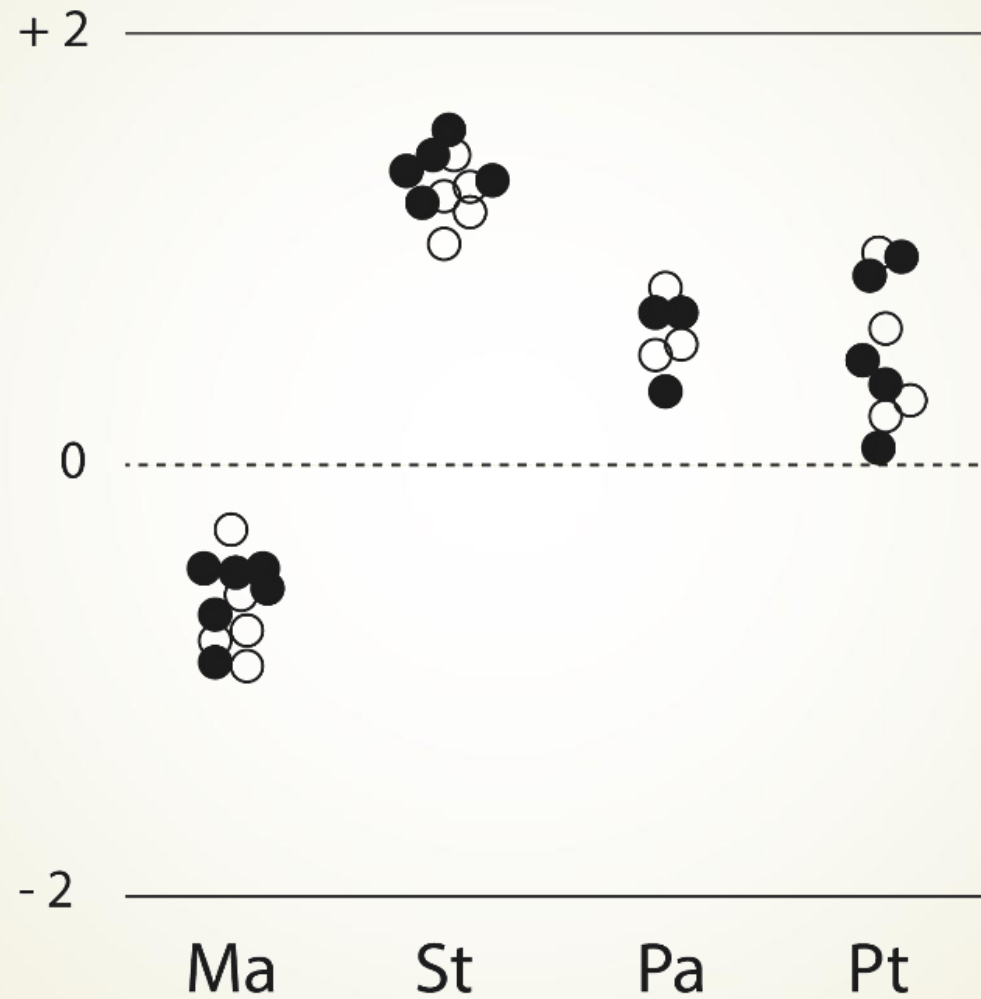
- Sterke afwijzing van heerser en idee dat mens boven de natuur staat
- Mens als onderdeel van natuur, én verantwoordelijk om voor natuur te zorgen
- Hoge mate van natuurvriendelijkheid in Nederland

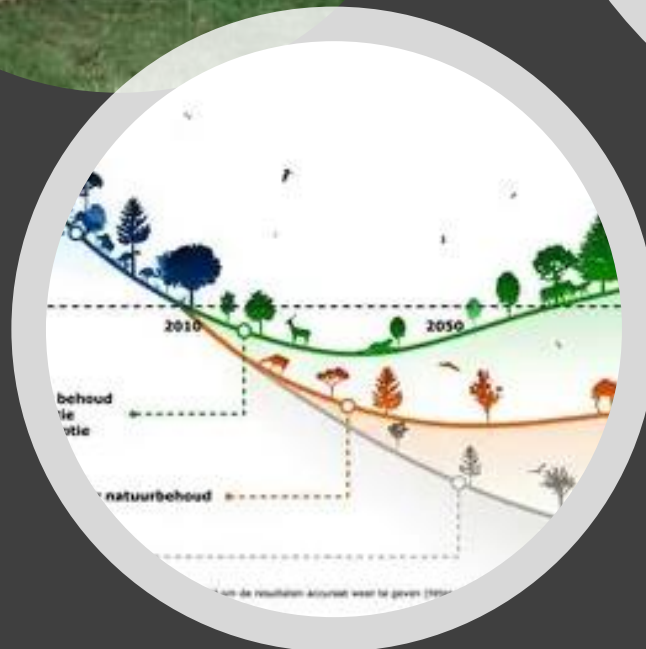
Mens- Natuur relaties internationaal

- HNR in Canada, Duitsland, België, Polen, Frankrijk, Vietnam, Peru, Tanzania, Indonesie
- Door collega's in US (Flint et al; Yoshida et al) Austria (Braitto et al)
- In 2024: Finland en Sweden

De vier mens-natuur relaties

Conflicten

Waarden

BIOMOT: Motivaties om in actie te komen voor natuur

- Levensloop interviews
- Kaartspel
- Survey

Results of the interviews

Rol van natuur in kindertijd:

- Natuur was in hoge mate aanwezig en toegankelijk

“ik groeide op in het bos”

“binnen bestond nauwelijks”

“ik was altijd buiten”

“ik was elke dag aan het strand”

- Sterk en autonoom verlangen tot verbondenheid met natuur

- Natuur kan alles zijn, bos, moeras, braakliggend veldje...

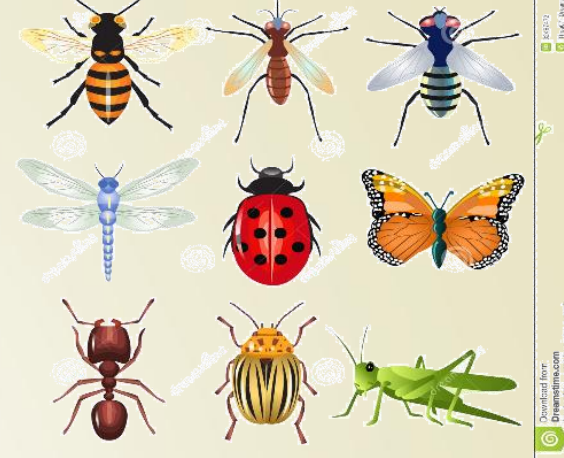
Resultaten interviews

Nieuwsgierigheid & leren:

- Meeste geïnterviewden gefascineerd door natuur
- Object van nieuwsgierigheid kan alles zijn
- Wederzijdse versterking van nieuwsgierigheid & leren en verbondenheid met natuur

“als je iets leert over natuur, zie je dingen die je eerst niet zag (...) en kun je natuur veel intenser beleven”

“alle soorten hebben een relatie met ons en hoe meer je hierover leert, hoe rijker je wereld is”

Resultaten interviews

Betekenisvol leven:

Mensen komen in actie voor natuur omdat ze zich ermee verbonden voelen en iets doen voor natuur geeft betekenis aan hun leven

“omdat je een verschil maakt, je helpt het goede te beschermen en behouden” of: ...Ik wil de wereld beter achterlaten dan hoe ik het heb aangetroffen”

“Een waardevol leven is dat je iets kan toevoegen, dat jouw acties iets toevoegen”

Kaartspel

- Motives were written on 20 cards
- Interviewees rank the cards for their actions for nature

Resultaten kaartspel

Betekenisvol
leven

Waardevol leven

Nieuwsgierigheid
& leren

Morele
waarden

Toekomstige
generaties

Intrinsieke
waarde

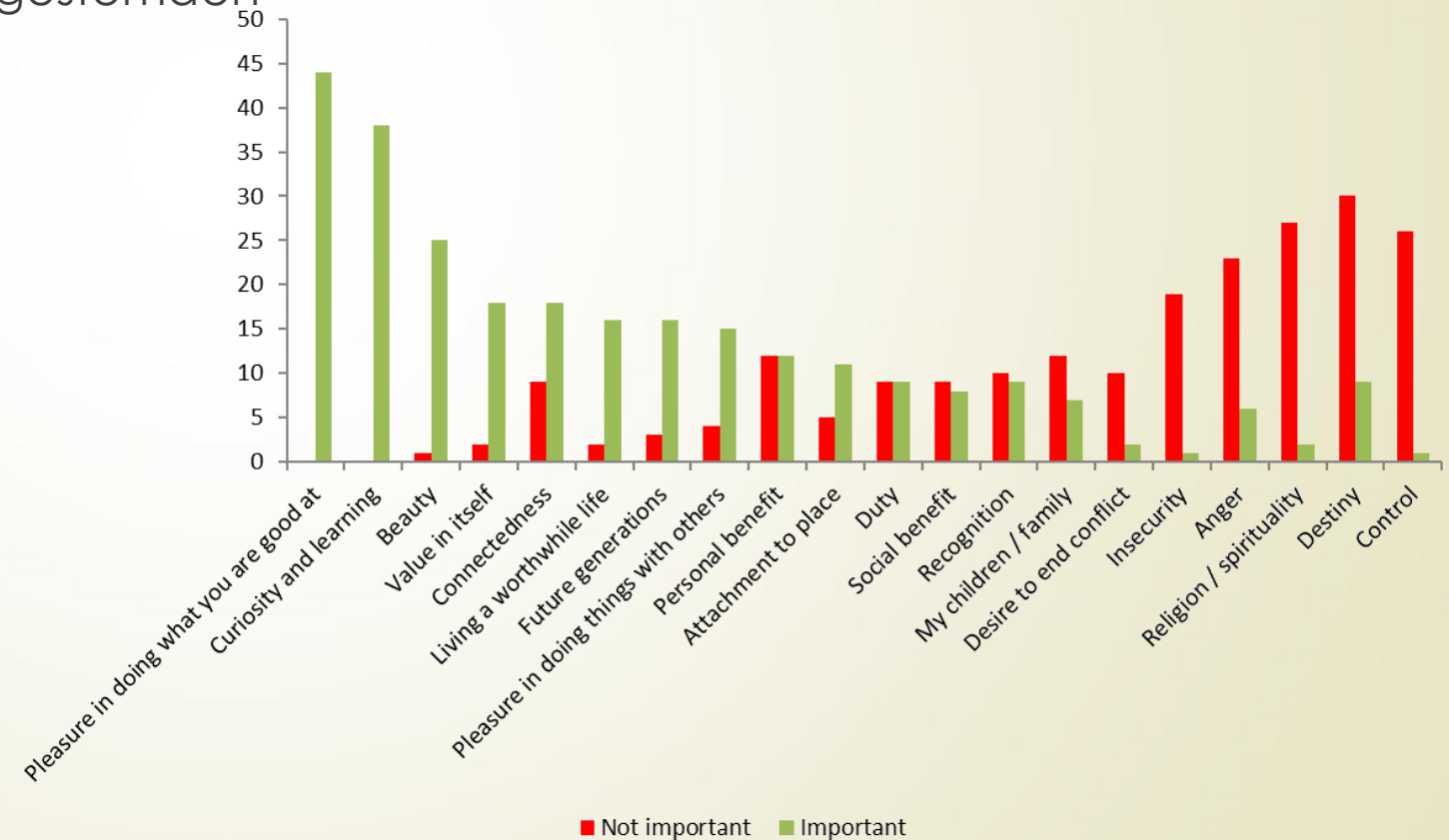
Helden voor natuur

- Interviews met jonge helden voor natuur
- 20 interviews & kaartspel

Heroes for nature

- Sterke basis van verschillende dagelijkse, autonome, buitenspeel- en/of natuur- ervaringen.
- Nieuwsgierigheid & leren
- Belang van gelijkgestemden

Groene vrijwilligers

Tellers

Herstellers

Vertellers

Bestuur & beleid

Motivaties van groene vrijwilligers in Nederland

Alle respondenten	Teller	Hersteller	Verteller	Bestuur & beleid
Bijdrage leveren aan natuurbescherming en beheer (43,0%)	Bijdrage leveren aan natuurbescherming en beheer (44,9%)	Bijdrage leveren aan natuurbescherming en beheer (46,5%)	Verbonden zijn met de natuur (40,0%)	Bijdrage leveren aan natuurbescherming en beheer (44,0%)
Verbonden zijn met de natuur (40,1%)	Verbonden zijn met de natuur (43,2%)	Verbonden zijn met de natuur (40,2%)	Bijdrage leveren aan natuurbescherming en beheer (38,9%)	Verbonden zijn met de natuur (38,1%)
Buiten tijd doorbrengen (29,0%)	Zelf meer leren over de natuur (29,2%)	Buiten tijd doorbrengen (30,5%)	Verbondenheid met natuur bij andere mensen versterken (34,5%)	Verbondenheid met natuur bij andere mensen versterken (28,3%)

Wat zien we?

Mensen worden gedreven door verbondenheid met natuur, door de wens te willen leren over natuur, omdat ze willen zorgen voor natuur en dat zijn:

Relationele waarden

Barrières

- Taal
- Ook als het gaat om biodiversiteits verlies: praten we in cijfers, niet zozeer in emoties
- Crowding out effect
- Spiral of inaction

Vertalen van waarden naar actie

Waarom gebeurt dat vaak niet?*

- Interne waarde conflicten
- Gebrek aan kennis
- Gewoontegedrag
- Aanpassing aan gedrag van anderen

*Bouman & Steg, 2022

In conflict situaties

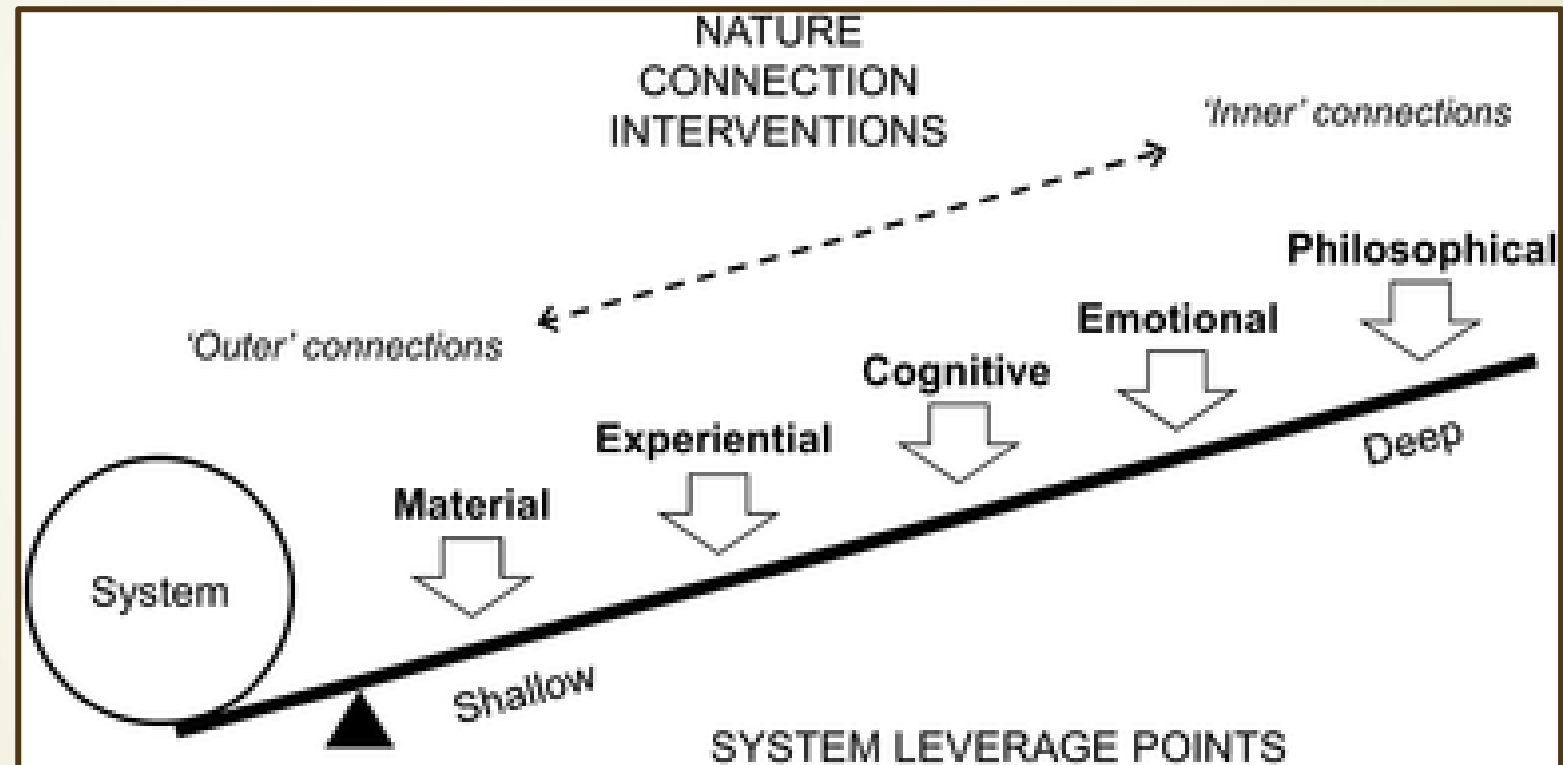
- Verschil tussen (meer abstracte) diepe waarden en meer concrete context afhankelijke waarden.
- Meer consensus op de diepe waarden dan op concreet niveau. De conflicten spelen op concreet niveau in bepaalde context.
- Relationele waarden blijven vaak onbesproken

Wat dan wel....

- Zoeken naar consensus op diepe waarden
- Voor context-afhankelijke waarden, begrip creeeren: dialoog nodig
- Sterke publieke motivatie voor natuur en klimaat communiceren
- Dus meer aandacht voor relationele waarden, zoals verbondenheid
- Verschillende vormen van verbondenheid
- Leverage point theory

‘Leverage points’ voor een systeemverandering

Ives et al. 2018

Wat dan wel....

- Zoeken naar consensus op diepe waarden; creeert begrip
- Voor context afhankelijke waarden: dialoog nodig
- Sterke publieke motivatie voor natuur en klimaat communiceren
- Dus meer aandacht voor relationele waarden, zoals verbondenheid
- Verschillende vormen van verbondenheid
- Leverage point theory
- Andere taal
- Bespreekbaar maken van emoties en ervaringen

Wat dan wel.....

Intern:

- Wat betekent natuur op één?
- Hoe zien jullie de mens-natuur relatie?
- Wat motiveert jou om in actie te komen voor natuur?
- Praat niet alleen over financieën en regelgeving, maar ook over ervaringen en emoties.

Bedankt!